

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vicárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. Felévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Önző felfogások.

A különböző társadalmi mozgalmakban, melyek hazánkban léteznek, egyik legkülönösebb fajtájú az, amelyik állandóan felszínen tartja a középbirtokos — úgynevezett dzsentriosztály — érdekeit. Esztendőök hosszú sora óta állandóan tart a feljajdulás a középbirtokos és ezzel együtt a középbirtokos — dzsentri — osztálynak pusztulásáról, elhanyaglásáról, tönkremenéséről. És állandóan, szinte követelőzőn hangoztatják, hogy ezen a bajon segítenie kell a társadalomnak, a nemzetnek, az államnak, szóval, minden együttérthető tényezőnek. Mert meg kell menteni a középbirtokot és vele együtt a középosztályt, a dzsentrit.

Az indokolása ennek a kívánságnak a különböző hangulatok szerint különféle ugyan, de végeredményükben mindig oda lyukadnak ki, hogy az országnak legelső sorban az ő megmentésük az érdeke. Azt mondják, hogy ők viselik első sorban a vállukon a társadalmi terheket, mind azt a közkiadást, amely az értelmiséget kötelezi. Természetesen mindig a föld szempontjából itélik meg a dolgokat és azt tartják, hogy egyedül a középbirtokos, dzsentri osztály a gerince a nemzetnek.

A birtokos osztályt magát felosztják három részre: a nagybirtokra, a középbirtokra és a kisbirtokra. Ez így megtörténvén, következik az okoskodás, amelynek megiehetősen sajtáságos formája van. Azt mondják, hogy a nagybirtokról nem kell gondoskodni, az megél magától is, mert hát — dús gazdag. Hiszen ez igaz, ezt aláírja így mindenki, ámbátor elég nagybirtokosok drabakerülése mutatja, hogy ott sem éppen minden fenéig tejtől. A kisbirtokosokra nézve meg azt mondják, hogy az sem szorul az állam segítő kezére, mert hiszen ő maga dolgozik a birtokon a házanépével együtt és igényei igen csekélyek lévén, eléggé jól megél, sőt — a szegény panaszkodók nézete szerint — olyan vigan dudál, akár a portugál. Ellenben — így szól az okoskodás, — a középbirtokos, a dzsentri nem dolgozik maga. Ő nem dolgozni, hanem dolgoztatni kénytelen, igényei nagyok, a társadalom iránt való anyagi kötelezettségei még nagyobbak, amivel jövedelmei arányban nem állván, menthetetlenül elpusztul, ha csak segítő kezet nem nyújt neki az állam, a társadalom.

No hát ez az érvelés és ez a kívánság talán nem egészen helyén való abban a formában, ahogyan egy társadalmi osztály követeli magának a többi társadalmi osztály rovására. Egy kissé különös érvelés az, ha valaki azon a jogcímen kívánja ügyének és bajának a köz által való felkarolását, hogy ő sokkal különb ember, semhogy ő maga is dolgozni bírna. De még akkor is, ha valami csudálatos és ősi elmélet alapján lehetnének is ilyen igazságok, akkor is kézenfekvő és nyílt kérdés, hogy miért részesülhetne a köz segédelmében éppen csak a középbirtokos, a dzsentri osztály és miért ne a kisbirtokos, a földműves parasztosztály is? Miért és hogyan lehetne ez utóbbit megrövidíteni és miélete igazság alapján lehetne neki azt mondani, hogy: én téged nem segítelek, mert hiszen te úgy is dolgozol? És ezenfölül nem is áll az a mondas, hogy a kisbirtokosra olyan jó világ volna, mint ahogy ezt a dzsentri osztály kiáltó szerei. Nagyon sok gondtal és bajjal él, a földmunka legnehezebb igájában van és gyermekeit már növendék-korukban kénytelen rászorítani a kisbirtokos arra, hogy a kenyéért amit elfogyasztanak, a munka veritékét adják cserébe. A kisbirtokos osztálynál épp úgy kimutatható a pusztulási hányad, mint a középbirtokosnál, azzal a különbséggel mégis, hogy az elpusztult dzsentri mindig csak talál valami hivatalt, amely ha nem is nagy, de itthoni kenyéret ad; míg az elpusztult kisbirtokos ezért a kenyéért Amerikába kénytelen kivándorolni.

Ami pedig azt a hivatkozást illeti, hogy a középbirtokos, a dzsentri osztály viseli a társadalmi terheket és hogy az ő vállain van a jótékonyágtól kezdve mindenféle közügy: no ez bizony még csak megközelítőleg sem felel meg a valóságnak. Mert a társadalmi anyagi terhek felényire sincsenek nálunk a nagybirtokos, a középbirtokos és kisbirtokos osztályon együttvéve sem, mint amennyire ott vannak a legértelmesebb, és mégis a legszegényebb osztálynak, a lateiner osztálynak a vállán.

Az orvoson, az ügyvéden, a hivatalnokon, a tisztviselőn vannak ezek a terhek igazán. Azt pedig már senki nem tagadhatja, hogy készütség tekintetében ez az osztály az ország eleje; az sem tagadható, hogy ez az osztály a közmondásos és nyílt szegénysége dacára, hazánkban a legfontosabb kulturális tényező. És éppen ott, ahol a társadalmi terhek a legnagyobbak:

ez az osztály viseli legerősebben ennek a terhet. E tekintetben elég arra utalni, hogy a középbirtokos osztályt jórómán teljesen nélkülöző vármegyénk társadalmi célokra adott önkéntes adója évenként több mint 20000 korona, aminek jelentékeny — mondhatni talán nyolcz tizedrésze a lateinerek zsebéből kerül ki. Pedig hát ezen osztály anyagi helyzetét össze sem lehet hasonlítani, egy nap nem is lehet említeni a középbirtokos osztály vagyoni viszonyait. Mutatja ezt a hivatalnoki kar fölüindulása, mutatja az országos ügyvédgyűlés tanácskozása a zárt numerus fölött, mutatják az orvosi karegryre gyakrabban felhangzó panaszai.

Nálunk ezek szerint ha valamely osztály támogatásra szorul és ha az állam egyáltalán olyan helyzetben van, hogy támogathat, akkor sokkal előbb áll a kisbirtokos osztály és a lateinerség követelésének jogossága, mint a középbirtokos dzsentri osztályé.

Mert ott még nem lehet egészen gyászos a világ, ahol arról panaszkodnak, hogy azért nem bírnak megélni, mert ők maguk nem dolgozhatnak.

Mit szóljanak ezzel szemben azok, akik sokat dolgoznak és — mégsem bírnak élni?

A Széll Kálmán büne. Hej, Széll Kálmán, Széll Kálmán, országunk életén állván, bünye mért vetemedél, hogy ígéret tétél a szentesi küldöttségnek: s im *rossz tréfa* az ígéret.

Imígyen kesereg, fakadozik a szentesi Lapok úri huncutja... vagy mit is mondunk: *kuruc* azon, hogy — mint ő mondja — Széll Kálmánnak a szentesi deputáció előtt tett nyilatkozata alapján valami Herkulésnek a főispánna kineveztetését várta az ő *kuruc* hada, pedig hát Csató Zsigmond, a pákulicz lett a főispán, s hajh, — ha csak ez volna, — utána Cicatricis Lajos dr. következik az alispánságra, ami annyit jelent, hogy jövőre a hatalom és az ellenzék közt még elkeseredettebb harcok várhatók, mint voltak az eddigiek, mert Cicatricis az ősapja minden politikai üldözésnek és hatalmi erőszaknak, amivel szemben Csató főispán hiába viszi magával új méltóságába a legjobb szándékok is, mert szembe nem szállhat és meg nem küzdhet sikeresen a klikkel, mely Cicatricist az alispánságra emeli.

No, ilyen bünt meg nem követelt el Széll Kálmán soha. Mert valahogy azt ne higgye ám senki, hogy a szentesi küldöttség hazudott, amikor a miniszterelnöktől eltávozván, olyan nyilatkozatot adott Széll Kál-

mán szájába, amilyent már azért sem tehetett a kormányelnök, mert neki okvetlenül tudnia kellett, hogy a küldöttség nála jártakor Csátó Zsigmondnak főispánná kinevezését — az ő előterjesztése alapján — már a felség is aláírta; — de hogy is hazudnak a szentesi kurucok, de hogy: a miniszterelnök, Széll Kálmán csinált csak velük egy rossz tréfát, amelynek alapján ők joggal várhatták Herkules eljövetelét.

Nagy bűne ez Széll Kálmánnak. Hát nem tudja, hogy a Csongrád vármegyei főispán kinevezését előre illik tudatni a Szentesi Lapok úri huncutjával? Nem tudja, hogy erre néve meg kell hallgatni ennek a Cseksa brigadérosnak a magas véleményét?

Nagy hiba, megbocsáthatatlan baklövés Széll Kálmán részéről, hogy ezzel a hatalommal nem számolt, mert az úri huncut azt még csak kegyesen megengedte volna, hogyha már csongrádmezei embernek és pákulicznak kell a főispáni széket elfoglalnia, ám legyen ez inkább Csátó Zsigmond, mint bárki más; — de annyit legalább kikötött volna e kinevezés ellenében, hogy a kinevezett helyett ne következessék Cicatricis Lajos az alispáni székekben.

Igy kesereg, fakadoz a Szentesi Lapok úri huncutja és bizonybizony kacagnivaló ez a keseregése, kiválthogy még sajnálni is látszik Csátó Zsigmondot — a pünkösdi király főispánt — amiért elfogadta a kinevezetést és nem látott a hipokrita barátság árca alá.

Soha se keseregjen, soha se sajnálkozzék Cseksa brigadéros úr az események folyásán. Ugy lesz az bizonyosan, hogy nem Széll Kálmán részén van a rossz tréfacsinálás bűne, hanem — szokas szerint — ismét a kuruc küldöttség hazudott, mikor világgá kürtölte, mi minden kemény igéreteket tett neki a kormányelnök.

A sajnálkozásra meg szinte önkéntelen kínálkozik a magyaros visszavágás, mely a fia fölött sajnálkozó apát példázza.

Csátó Zsigmond főispán mögött, személyéhez, egyenységéhez, az ő puritán jelleméhez föltétlenül tisztelettel ragaszkodva ép úgy ott áll a megyepárt a maga tömör egészében, mint állott annakelőtte és ahogy annak előtte is Cicatricis Lajos, a főjegyző volt Csátó Zsigmond alispánsága mellett e párt első vezéreinek egyike, ugyanúgy vezére lesz e pártnak Csátó Zsigmond főispánsága mellett is, minden hátsó gonólat nélkül, az alispán Cicatricis Lajos.

A főispánnak nem lesz hát szüksége az Ócska brigadéros által csalogatottan kínált mentsvárakra, mert bírja a nép szeretetét és bizalmát az úri huncut nélkül is. Jól tudta ezt Széll Kálmán és azért is követte el ezt a nagy — bűnt.

Hazudni pedig nem szabad.

Igy kezdődik, ez a címe annak a vezércikknek, amelyet a Szentes és Vidékek vasárnapi, november hó 24-én lapja élen hozott s amely számban alább egy tendenciózus közlemény is foglaltatik a horgosi panamával kapcsolatban — nem tudjuk mi célból, de azt igen, hogy teljesen jótalanul — Dr. Herglőz István dorosmai főszolgabíró ellen.

A hivatali panama Herglőz és a letartóztatott községit jegyző című közlemények írója azonban úgy látszik nem tartotta szem előtt ezt a jeles mondást és olyanokat impu-

Dr. Herglőznek, a mit reá jogosan még ellenségei sem foghatnak.

Sajnos, nagyon is igaz, hogy Dorner jegyző, Erdélyi Miklós közgyám (a Sima regimből eléggé ismert név) és Lisitzki Pal adósdóval részben összecsávazva, részben azok tudatianságát és ostobaságát felhasználva, a közpénztárt 2325 kor. 92 fill., a megyei árpenztárt pedig cirka 1400 kor. erejéig karosította meg.

Ezen összegekből a közpénztárt illető részt Lisitzki volt pénztárnok vissza is fizette, de azért az esetleg még felmerülő hiányok biztosítása végett vagyonára a bünyevitő zárlat is elrendeltetett, az arvatári pénzekből pedig Erdélyi Miklós fizetett vissza 850 koronát, aki igen természetesen — vagyonilag is felelős azon pénzekért, melyek hivatalos minőségében megfordulva az ő kezén is, bármi címen elkallódtak.

De hát nem az a czélunk, hogy ezeket az aljas üzelmeket regisztráljuk, hanem az, hogy a méltatlanul megátadott Dr. Herglőz István főszolgabírónak megadjuk azt az elégtételt, a melyet csakis mi, — a viszonyokkal és most már a sikkasztások mikéntjével is tisztában levők adhatunk meg neki, a példás, tiszta kezű hivatalnoknak, a ki azt annál is inkább elvárhatja, mert hiszen éppen az ő hivatalos szigora rántotta le a leplet a Dorner et comp. üzemeiről.

Ugyanis: egy kisebb jelentőségű ügy miatt felfüggesztette Herglőz Dorner jegyzőt. Az első pillanatban mindenki túlságba vitt szigorunk tartotta eljárását. Igen sokan politikai háttérrel kerestek az aktusban Dornernek a Tápén lefolyt orsz. képv. választásnál tanúsított magatartásával hoztak kapcsolatba, és Dorneret, mint elvei mártírját (Egyedi-ellenes volt) kezdték ünnepelni mindaddig, míg Heinrich József királyhalmi bírtokos, szőlészeti felügyelő (kitől Horgos község egy iskolateltet vásárolt Királyhalmon) véletlenül be nem állított a község hazához, hogy végre valahára fizesse ki a község a mivel tartozik.

Molnár István sándorfalvi jegyző, a ki Dorneret helyettesítette, nem ismerve az ante actákat, a követelt 400 koronát a meglévő közgyűlési határozat alapján gyanútlanul utalványozta Heinrich úr részére, ha Tóth Henrik nem figyelmezteti, hogy ezen összeg a pénztári napló szerint már kíván fizetve, sőt okmányolva is van. Persze hogy lett rókönyödés, és a sok magyarozgatos, csúrés csavarás után Lisitzki Pal beismerte, hogy biz itt baj van, mert hat nyugta sincs, ... pénz sincs ... de Dorner sincs, a ki, ha kell nyugtat gyártson.

És ez volt az első szála annak a gubanicsnak, a melyből kigombolyodott az egész turpenség. Dr. Herglőz azonnal vizsgálat alá vette Lisitzkit, a ki töredelmesen be is vallotta úgy ezen, mint egyéb a közjóra irányult tevékenységeiket, és ekkor sült ki, hogy a 400 koronán kívül még 1800 koronát haladó összeget sinkóftáltak el, formailag teljesen helyesen elszámolva, hisz volt nyugta, akta, a mennyi kellett — ha hamis is.

Ezt a panamát látva, Herglőz belátta, hogy ha még vannak sikkasztások, azt csak a legkiterjedtebb vizsgálattal lehet konstatálni; kidobította, hogy a kinek valami pénzbeli köze van vagy volt a jegyző és pénztárnok urakhoz, jelentkezzék.

Ekkor pattant ki az árvászeki pénzekkel üzött manipuláció, a melyet annyi raffinériával végeztek, hogy más módon mint úgy, csaknem lehetetlen lett volna — legalább hamarjában — felderíteni.

A megyei árvászek elrendelte az egyes adós feleknek, hogy tartozásaikat Horgos község Előjáróságával fizessék le, a ki azokat beküldi a központba. Az egyes adós felektől be is szedték, s megtörtént nem is egy esetben, hogy a befizetést és beküldendőt pénzről (melyet a felek legtöbbször Erdélyi Miklós felfüggesztett közgyám és Dorner kezébe fizettek) Dorner megírta a postai utalványt, és azt a pénzzel együtt egy községi szolga által postára küldötte, s hogy valahogyan el ne vesshessen, s a befizető féi is

teljes nyugodt lehessen, a szolgálat együtt a felet is utasította, hogy csak menjen ő is a postára, győződjék meg arról, hogy a pénze elküldetett.

És oh csodák-csodája! az ilyen becsületesen postára adott és ennyire gazdiorzott pénz még sem jutott rendeltetési helyére, vagy legalább sohasem lett arra a célra fordítható, a melyre az illető azt beküldötte.

Nem ám! Mert Dorner felhasználva az illető tudatianságát, az utalvány szelvényen úgy jelezte a küldeményt, hogy X nek pénzzel fizette az árvászek által erősen sürgetett (már előbb elisskasztott) Y nek tartozását; és ezzel a szenialis stíklivel három felet lett egyszerre boldoggá, X-t, a ki teljesen megnyugodott, hogy tartozását lerögzítette, Y-t a kinek tartozását tényleg törlesztette, s végre a Tek. árvászeket is, a kinek az ilyen alkalmakkor azután szintén csurrant cseppent valamicske.

Noshát Tek. Szerkesztő úr! van e világon főszolgabíró, al- vagy főszámvéző vagy akár állami számvézőszéki elnök, a ki az ilyen furfangilag kieszelt huncutságot másként, mint a véletlen közbejatszásával kiderítse, még a legbehatóbb vizsgálat és ellenőrzés mellett is?

És éppen azért eshetik zokon Dr. Herglőz főszolgabírónak, s vele együtt mindazoknak, a kik őt tisztelni és megbecsülni tanultak az olyan tamadás, amelyben őt ezen gyászos ügyekből kifolyólag részesítették.

Nem takargatott biz ő semmit és senkit, se lovat nem adott se Dorner se senki más alá, sőt a tisztelt társaságot arról a számguldó paripáról, a mindenáron való ürhatnamság és az aljas pénzszedés csatavárolól nagyon is hamar s bizony elég kiméltelen módon letesséktele.

Igy áll a horgosi panama; ez az igazság és ennek kijelentésére érezzük mi magunkat kötelezve, akiknek szintén van érzékünk más becsületre, más tisztességre iránt még akkor is, ha az illető véletlenül hivatalnok vagy főszolgabíró is.

Tisztelettel:

Burg Dénes,
közs. és megyebiz. tag.

Dr. Budu Nándor,
közs. és megyebiz. tag.

Vass Imre
várm. és közs. b. tag.

Müller Jakab,
gőzmalom tulajdonos,
községi részv.

Fehér István,
közs. és megyebiz. tag.

Lasztonicza József,
takarkp. igazgató.

Horváth Ferencz,
áll. népisk. igazgató.

Kovács István,
áll. tanító.

Ime adtuk a horgosi urak levelét, szóról szóra úgy, ahogy kaptuk. Részünkről csak egy-két észrevételt fűzünk még a horgosi panama kérdéséhez.

Hazudni pedig nem szabad, — ez nekünk soha szem elől nem tévesztett jelszavunk. De éppen ezért vissza is kell határozottan utasítanunk azt, hogy mi ez ellen vétettünk volna és így a horgosi közlemény címét is visszautasítjuk.

A hazudas vagy ferdités tudatos cselekedet. Azt pedig a horgosi urak aligha foghatják ránk, hogy másnak, olyanoknak ismerve az ő községbeli panamájuk ügyét, amilyennek most ők leírják — ennek ellenére tudatosan ferditettük volna el a való tényeket.

A horgosi urak ugyanazokat, amiket lapunkban találtak, olvashatták a Szegedi Naplóban már előbb, mint lapunkból, mert bizonyosan olvasnak szegedi lapokat. Ha az ellenőt idején tiltakoznak, — ez minket is óvatosabbá tett volna a részben: mit higynünk a kapott hírekből és mit ne?

Azt, mintha Herglőz főszolgabíró ellen mi tendenciózusan elfogultak volnánk, talan maga a nevezett főszolgabíró se hiszi, mert ilyen rézünkről soha nem tapasztalt és így ezt a vádat is vissza kell utasítanunk.

Ujdonságok

Szentes, 1901. deczember 5.

— **A főispán-beiktatás rendje.** Csátó Zsigmond dr. főispánt, mint erről már hírt adtunk, f. hó 18-án iktatják be ünnepélyesen az új méltóságába. A beiktató ünnepség rendjét már megállapították és az ünnepélyre szóló meghívókat most bocsátja ki a vármegye. A beiktató ünnepély sorrendje lesz: 18-án reggel 9 órakor ünnepi istentisztelet a református templomban, ezt követően délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet a katólikus templomban. — Délelőtt 11 órakor a vármegye törvényhatóságának rendkívüli közgyűlése, melyen Csátó Zsigmond drt, — miután a hivatalos esküt letette, minő a vármegye új főispánját C i c a t r i c i s Lajos dr. főjegyző h. alispán üdvözli. — Déli 12 órakor a küldöttségek fogadása az alispáni elfogadóteremben. — Délután két órakor díszbéd a kaszinó termében. — A beiktató ünnepségre meghívják a szomszédos törvényhatóságokat és azok fejeit, a rokon érzésű orsz. képviselőket és notabílitásokat, a megyebeli községeket, — az egyházakat és a különböző testületeket, egyleteket és köröket. A közönség körében is általánosan meggyilatkozik a törekvés, hogy amikor a vármegye földjének szülöttjét, Csátó Zsigmondot iktatják be a főispáni méltóságba, akinek kinevezetése meggyezerte osztástanul a legnagyobb lelkesedést kellette, — ezt a beiktatást minél fényesebbé, minél díszesebbé tegyék és a vármegye igaz ünnepnapjává avassák a beiktatás napját. S bár az új főispán közismert szerénysége mindig visszahúzódik minden ünnepeltetés, minden személynék szóló ováció elől: hiszszük, hogy a közönség mégis módját fogja ejteni annak, hogy a személyéhez való tiszteltetjes ragaskodását méltóképen kifejezésre juttassa.

— **Vizsgálat három község előjárása ellen.** Vármegyénk területén van néhány község, ahol az iskolázatás ügye az ottani előjárások mulasztása folytán sokat szenved. Az iskolaköteleseket nem írják össze, azokat nem szorítják az iskolába járásra. Így Algyő községben — mint értesülünk — meg esett az a különös dolog, hogy a tanév elején mindössze tíz tanköteles látogatta az iskolákat. A vármegyei közigazgatási bizottság, mint irtuk, teljes szigorral lép fel a mulasztó községi előjárásokkal szemben és felhívta Herglóczy István dr. dorosmai főszolgabíró, hogy Algyő, Horgos és Kistelek község előjárásánál tartson vizsgálatot ez ügyben és amennyiben az iskolakötelesek összeírása és az iskola látogatására való szorítás körül az előjárásokat mulasztás terhelje, rendelje el ellenük a fegyelmi eljárást. A főszolgabírósg már megkapta ezt a rendelkezést. Herglóczy főszolgabíró ez idő szerint ugyan gyógykezelése végett Budapesten van; hogy azonban hazakerül, nyomban megkezdje a vizsgálatot, először is Horgoson.

— **Lejárt pályázat.** A Szentés városnai ujonnan rendszeresített rendőrhadnagy állásra meghirdetett pályázat november 30-án délután 5 órakor járt le és ezen időre a következők nyújtottak be az alispáni hivatalnál a pályázati kérvényeiket, kiknek nevét a pályázatok beérkezése sorrendjében adjuk: C s i p p i k Árpád, B e r n á t h Flóra, E h a r d t József, L i k ő Béla, V a r g a Sándor, J o b b a n József, D é k á n y Ferenc, D é l ő N a g y István, C s i s z á r Mihály, C s i n t a l a n Sándor,

T ó t h Joáseim, D e z s ő f i János, L e z n i c z k y Vilmos, i f j. B l á z s i k Tamás, L a k o s Sándor és S z o b o s z l a i S z a b ő János, — összesen tizenhatan. Bő szüretje van hát a pályázatnak, ha a pályázók számát tekintjük. Annál nehezebb dolga lesz a képviselőtestületnek a sok közül kikeresni és megválasztani a legalkalmasabbat, mert sok függ attól, mondhatni rendészetünk érdekéből minden, hogy ezt a hadnagy állást arra rátermett egyénnel töltsük be, a ki tud is, akár is katonai fegyelmet teremteni a rendőreink közt. Dr. C i c a t r i c i s Lajos h. alispán a városi tisztújítási kérelmet e hó 9 re, vagyis hétfőre hívta össze, amikor is az ujonnan rendszeresített állás betöltésre kerül.

— **Temet és közvetít.** Egy amerikai magyar újság fekszik előttünk. A címe: *Magyarok csillaga* és Mc. Keesportban jelenik meg. A szerkesztője ennek az újságnak K o v á c s Kálmán, a volt gyevi barát, ez idő szerint a monongahela-völgyi róm kath. magyarság plebanusa. Forgatjuk a lapot: miért küldték be nekünk? Es ime a harmadik oldalán, a hirdetések közt találunk egyet, mely arról szól, hogy S i m a és C s e p e l társvallalkozók a Mc. Keesportban és vidéken lakó magyarságnak ajánlják az ő temetkezési vállalatukat és magyar közvetítési irodájukat, mely utóbbi különösen az óházában, tehát Magyarországon minden törvénykezési, közigazgatási, gyámhatósági és katonai ügyeket gyorsan és kifogástalanul intéz el, hazai levelezést díjtalanul teljesít, hajójegyeket ad el, pénzküldést végez pontosan és lelkiismeretesen; míg az előbbi temet, mindig csak temet. Az élet bizony sokszor úz velünk szeszélyes, különös játékot. Ime hát, ki hitte volna, hogy S i m a Ferenc, a büntetés elől hazájából szökeve az újvilágba, ott is csak azt a mesterséget fogja folytatni, amit itthon folytatott: temet. Mert itthon is csak ezt cselekedte. Temetett erkölcsöket és vagyonokat; a maga erkőcse és vagyona mellett a mások erkőcset és vagyonát is. — Odakint *egyedre* holtakat temet, mert ő arra van a sors által kijelölve, hogy bármi életviszonyok közt és bárhol él, — csak *temessen*. De úgy tetszik nekünk, hogy kisértőket, a holtakra berendezett temetkezési vállalat mellett odakint is úgy rendezte el, hogy ott is eljusson az erkőcsek és vagyonok temetéséhez. Erre való eszköz lesz a közvetítési iroda, mely pénzküldést végez pontosan és lelkiismeretesen. Vajon milyenek ismeri György Gál István uram meg a többi szentesi magyar ezt a pénzküldési lelkiismereteséget és milyenek ismerik majd meg a Simánál temetkező mc. keesporti magyarok?

— **Bukovinai véreink érdekében.** Messze Bukovinában van egy kis magyar falu: *Andrásfalva*. Háromszázhetvengy református magyar testvérünk él együtt ebben a faluban, idegen nemzetiség tengerében megőrizve nyelvét, ősei hitét, magyar nemzeti nyelvet. Ha azt mondjuk, hogy él, ez a szó rosszul fűződi azt az állapotot, amelyben ezek a mi bukovinai magyar testvéreink silynlenek, mert nem is élet már az, csak kizűködés a mindenfelől reájuk leső elpusztulás veszedelmével. Egy háromszáz éves kis fatemplomuk van az andrásfalvai magyar református testvéreinknek: szüette rozoga

alkotmány, mely nem tudni, mikor roskad össze a fejük fölött. Ennek az összeomlással fenyegető régi templomnak a helyére akarunk most szegények új hajlékot emelni Isten dicsőségére, hogy továbbad is magyarul imádhassák a jószágok teremőt. Pénzüik, crejük az új templomépítéshez nincsen. A papjuk: S z á s János jár most szerte a magyar hazában, kegyes adományokat gyűjteni a nemes célra és Szentesen szerkesztőségünket kérte meg a gyűjtés eszközésére. A legkisebb adományt is elfogadjuk és örömmel fogjuk rendeltetése helyére juttatni.

— **A Gálffy Sándor II. napja.** A szegedi kir. törvényszéknél f. hó 2-án összbüntetést szabtak ki Gálffy Sándorra két ügyében, mely célból felvezették a csillagbörtönből a bírák elé. Két ítélet joghatálya alatt áll ugyanis Gálffy. Egyikben 8 havi, másikban 2 havi fogházra van ítélve, ezt a kettőt egyesítette most a törvényszék úgy, hogy összesen 21 nappal kevesbedett a fogházbüntetése. Ebbe azonban még nincsen beszámítva az az újabb nyolc havi fogházbüntetés, melyre — egy nyilvános rágalmazási pörben — csak ímént ítélte el a törvényszék és amely ítélet most még főlebbezés alatt áll.

— **Az ipartörvény módosítása.** Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter egyik szakreferensét megbizta az ipartörvény módosításának előadói tervezete elkészítésével. Budapesten az ipartestület képviselői most Ráth Károly elnöklésével szakértői tanácskozások folytatnak ez ügyben, melyeken A b o n y i Emil miniszteri tanácsos is részt szokott venni, aki nagy figyelemmel hallgatja meg az ipartestületek bizalmi férfiai által hangoztatott kívánalmakat. A tanácskozások kérdőpontjai főleg a kézműves-kepesítés szigorítására és az ipartestületek önkormányzati hatáskörének kibővítésére vonatkoznak, az iparokongresszusok által ismételten kimondott irányelvek alapján. Kiinduló pontul szolgál, hogy képesítéshez kötött mesterséget csak olyan nagykorú vagy nagykorúsítás esetén legalább 21 éves egyén ízhessen önállóan, aki az illetékes ipartestületnél a gyakorlati inasvizsgát letette és szakbavagó műhelyben legalább három évig mint legény dolgozott és ezt munkakönyvvvel igazolja. Ertelmezésünk szerint az előadói tervezet, mely érintetlenül hagyja az 1884. évi XVII. törvényeik kereteit, a jövő hónap folyamán elkészül.

— **Halálozás.** Minszentről kapjuk a gyászos hírt, hogy ott S z e n e s Ferenc a napokban, élete java férfi korában, hosszas és kínos betegség után meghalt. A boldogultban, agg édes atyán kívül, S c h l e s i n g e r Károly dr. siraftja testvérőccsét. Temetése f. hó 1-én volt a község lakosságának impozáns részvéte mellett. Ez az így megnyilatkozott általános részvét adjon vigaszt a mélyen sújtott családnak nagy fájdalomra.

— **A szegvári háromszoros gyilkosság ügyében** újabb jelentős mozzanat történt. Emlékeztetőben van még olvasóinknak, hogy október 17-én Szegváron az öreg S a l á n k i házaspár és 10 éves unokájuk éjnek idején agyonverték és kirabolták: A nyomozat ekkor B o d e n d o r f e r és K e r e s z t é l y csendőrök vezették olyan körültekintően, hogy már másnap súlyos adatokat szereztek a meggyilkolt házaspár két unokája: S a l á n k i István bognárlegény és H é r a n Ferenc borbélyegény ellen. A gyanúsítottakat bekísérték Szegedre, ahol azóta a kihallgatásuk során egymásra igyekeznek harítani a büntényen. A napokban azonban jelentős adattal világitotta meg a két ambíciózus csendőr a sötét

büntényt. Ugyanis Salánki István bognár legény lakasan felásatták az udvart és a félre-
eső hely mögött megtalálták a meggyilkolt
őreg Salánki pénzes zacskóját, melyben
ekkor is ötven korona volt. Nyilván az egyik
gyilkos ásta el oda a rabolt pénzt. Szegváron
nagy elismeréssel beszélnek a két ügyes csendő-
nyomozási taletmarólr.

— Egy derék nyomdász halála. Nagy a
szomorúságunk, egy derék, kiválóan jeles
nyomdász: Terjék Bálint halt meg f. hó
3-an, 30 éves korában, a nyomdások közt
olyan gyakori és gyilkos tudóvszében, Ter-
jék Bálint halála azért elszörörít reánk
nézve, mert éveig volt hűségese, kitűnő betű-
szedője a mi nyomdánkunk is. Legutóbb 3
év óta a kecskeméti nyomdai részv. társulat
művezetője volt, onnan döntötte ki a gyilkos
betegség és hazajött — meghalni. Pályatár-
sai kocsorút helyeztek a ravatalára és teg-
nap, hogy temették, megadták a korán el-
hunynak a végső tisztességtelt.

— Asszonyháború. Táborsói Ro-
zal szegvári menyecskét azzal vádolta Sib-
riczky Viktor, hogy ellopta a ruhaműt.
Az esetnek némi előzménye is volt. Sib-
riczky Viktor ugyanis, aki nagyon erő-
teljes menyecske, az év elején összekülön-
bözött valamin Táborsói Rozállal, akit alapo-
san elpholt. Az így megcsúfolt menyecske
ezt a sérelmet nem tudta másképp megtorolni,
hát bemászott a harcias amazon lakasa ab-
lakán és az őrizetlen szobából csemle a ru-
haműt, amely virtuskodásban Váczi Jó-
sef segédkezett neki úgy, hogy az ablaknál
őrt állt, nehogy Táborsói Rozál a bosz-
szu művével valamiképp meglepje. Az elvitt
ruhákat aztán átadták Forrai Teréznek,
ahogy azokat elégesse. A szegedi törvényszék
felmentette a vádolt menyecskét, mert a
jogtalan elcsajátítás cédzatát nem látta fon-
rogni. Az ítéletábla helybenhagyta ezt az íté-
letet annyival inkább, mert Táborsói
Rozál időközben megtérítette ellenfele kárát,
aki így nem is kívánta a megbüntetését.

— Három tüzeset. Fél nap alatt három
tüzeset: egy kicsit sok is a veszedelemből,
mikor egy is végzetes lehet egész útcára, sőt
városrésze. Pedig három tüzeset volt a vá-
rosban f. hó 2-án délután 4 óratól ugyanaz
na éjfélig. Az első tüzeset a III. tizedben
volt, a Lakos Ferencz-féle házánál, mely
Mikócs Ódón dr.-é. Nem nagy veszedelem
volt, csupán egy kúp kukoricaszár gyuladt ki,
mely aztán nagyobb kártétel nélkül le is
égett. Éjjel 10—11 óra közt azonban ismét
megkondu't a vészharang. A II. tizedre jelzete
a tüzet, a veszedelem azonban az I. tizedben
volt, melynek 604. számú, a Vékony-
örökösök tulajdonát képező lakóháza gyul-
adt ki egy szűk sikátorban — állítólag
gyújtogatás folytán. Itt már nagyobb vesze-
delem is keletkezhetett volna, ha a tűzoló-
ság idején ki nem vonul és megfelelő segít-
ség nincs kénel, mely aztán a szomszédos
épületeket megmentette. A tűzoltók még
ennél a tűnél voltak elfoglalva, mikor a
II. tizedbeli Barthá-féle házánál is tűz tá-
madt, ahol egy scrtésői gyuladt ki, mely
szintén porig leégett.

Henneberg selyem — akkor valódi
ha közvetlen tölem vásároltatik — blúzoknak és ru-
hákhöz, fekete fehér és színes,
45 król 14 frt 65 krig
melenként. Mindeninek bérmentve és vámmentesen
küldelik házhoz. Mintak forduló postával. Strájcha
kettős levélportó fizetendő. Henneberg G. selyem-
gyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürich. (1.)

Köszönetnyilvánítás

Pólya Ferenczben elvesztett a legne-
mesebb szívembert nagy bánatunkban több-
felől vigasztalásunkra jött a részvét. Méhce-
tetlen fájdalomunkban is kötelességünknek is-
merjük tehát, hogy köszönetet mondjunk e
helyen is Gerőcz Lajos és Futó Zoltán lelkész
uraknak, Jóó Károly kántor úrnak, a refor-
mátus tanítóó énekkarnak, Balazsovits Nor-
bert gimnáziumi igazgatóó urnak, a kik tol-
mecsölő voltak a mi síralmunkunk. S köszö-
netet mondunk egyszersmint mindazoknak,

a kik szívből jövő részvétükkel igyekeztek
megenyhíteni a mi nagy keserűségünket.
Szentes, 1901. december hó.

A gyászoló család.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazon megítéelő barátaink és is-
merőseink, kik özv. Aradi Lajosné megbol-
dogult jó anyánk végtisztességétele alkal-
mából megjelenésükkel, illetve részvétnyilat-
kozatukkal bánatunkban résztvenni szívesek
voltak: fogadják halás köszönetünket.
Szentes, 1901. december 2.

a gyászoló család.

Nyílttér.

Laptulajdonos és főszerkesztő: Dr. MÁTÉFFY FERENCZ
Felölös szerkesztő: BANFALVI LAJOS.
Társzerkesztő: MÁTÉFFY LÁ SZLÓ.

4925/uk. 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a
szentesi mezőgazdasági és ipari hitelszövetke-
zet végrehajthatónak Sima Ferenc és neje
Dönáth Juliánna végrehajtást szenvedettek
elleni 15300 korona tőke követelés s jár.
iranti végrehajtási ügyében a szentesi kir.
járásbíróóság területén lévő, Szentes város
határában fekvő a szentesi 4230, 3895 és
2731 szíjtkvben A. f. 3360/a, 3360/b. és 3361
hrsz. számok alatt felvett, egy jószágtesztet
képező telekkönyvileg 2 hold 463 öf területű

nagyhegyi szőlőre 5000 koronában ezenel
megállapított utóajánlati árban az árverést
elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt in-
gatlan az 1901. évi december hó 14-ik napján
d. e. 9 órakor ezen tkönyvi hatóság helyi-
ségében megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított utóajánlati áron alól ela-
datni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az in-
gatlan becsárának 10 százalékát, vagyis
301 koronát készpénzben vagy ovadéklépes
értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni,
elvagy a banatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átsszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbíróóság, mint
telekkönyvi hatóságнал, 1901. évi okt. 31-ik n.
KATKICS, kir. albiró.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányú gyógyszer, mely az elvesz-
tett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, in-
gyen kapnak egy próbasomogot, egy 100 oldal va-
sagú könyvvel együtt, postaszállítmánykúnt, jól becsu-
mngolva. A lecs-událalrametőlbb csudagyógyszer ez,
mely már ezeket megmentett, akik ifjúkori kiscso-
pangások folytán erejükkel veszítettek vagy ezeken-
ben betegségeket szereztek. Ez okból elhatározta az
intézet, mindenkinek — akikéri — egy somog gyógsz-
szert magyarázó könyvszékével díjjalanul küldeni. E
házi szerrel otthon gyógyítható a baj és mindenki
aki ifjúkori kiscso-pangások folytán nemai bajokban,
szellem-gyengeségben vagy chronikus betegségeben,
szenvet, otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógsz-
szertvelendi ma szervekre hat, melyek erőstésre
szorulnak és csudás eredménytel gyógyítja meg az
évek óta állandón betegeket is. Öregék és ifjak ir-
hatnak, az alant jelzett címen a „State Medical In-
stitút”-nak, honnan a próbasomogot címűnkre azon-
nal megküldik, akik gyógykezeléstőlbb végezt ottho-
nkat el nem hagyhatják. A próbasomog is megmu-
tatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegsége-
köl otthon is kigyógyulni. Az intézet nem tesz kité-
tel. Minderki, barhonnan magyarául is írhat a gyógsz-
szert, amire a legnagyobb dískráció mellett díjla-
nall elküldik neki a próbasomogot a magyarázó
könyvvel együtt. Írjon tehát — akinek kell — mi-
ndenki azo hal. A küldemény olyan szépen van csu-
mngolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A
levelet így kell megcímezni: State Medical Institute,
6901. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.
Es minden levél portómentesen küldendő. 8—8

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

selyemárúháza

Budapest, IV. Bécsi-útca 4. sz..

A karácsonyi és ujévi occassio

november 15-én kezdődik a december 31-ig tart. Többek
között a következő cikkek kerülnek eladásra:

Liberty merveilleux, tiszta selyem, több mint 300
színárnyalatban, méterje 75 kr. Mosóhársnyok, mé-
terje 65 kr. és följebb. Lyoni foulard japon és kínai
selyem, méterje 50 kr. és följebb.

Mosóselyem, valódi mosható, 80 cm. széles, méterje
95 kr. és följebb.

Taffetas, esikós és kockás, garant, tiszta selyem mé-
terje 98 kr.

Fekete mintázott selyem, garant, tiszta selyem mé-
terje 85 kr. és följebb stb. stb. Az occassióárák
minden végen számokban láthatók.

Csakis szabott árak
Tulbeeslés ki van zárva.

Mintákat vidékre készséggel bérmentve küldünk, me-
lyeknek a megőrtént választás után való muhatlan
visszaküldést igen kérjük.

20—2

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

selyemárúháza

Budapest, IV. Bécsi-útca 4. szám. 20—1